

दीक्षेच्छेय आत्मनः । अन्यापि कार्तिकी पार्थ !
 सप्तपौष्ठा विधानतः । तस्या विधानं राजेन्द्र । शृणु-
 खे कायमानसः । कार्तिके शुक्लपक्षस्य पौर्णमास्यां दि-
 नोदये । नक्तने नियमं कुर्याद् दन्तधावनपूर्वकम् ।
 उपवासेन वा शक्त्या ततः स्नात्वा जलाशये" इत्यादि ।
 कृष्णचतुर्दशीव्रतं भविष्यपुराणम् "बालहृदातुराणाञ्च भोगिनां
 स्त्रीषु वाणिजे । विधानान्तरेषु वक्ष्यामि सुच्यते ते यथा
 सुत ! । भूतायां फाल्गुने कुर्यात् कृष्णपक्षेऽतिभक्तिः ।
 दरिद्राणामनाथानामश्रमाणां विज्ञेयतः । सर्वकामप्रदं
 कृष्णचतुर्दशीव्रतं शिवव्रतम् । रात्रौ विशेषपूर्णां तु महा-
 जपनसंयुता । महादीपद्वयं देयं शतमष्टोत्तरं पुनः ।
 रुद्रतं गुग्गुलं धूपं शिवं प्रशुषति यजेत् । खण्डखा-
 न्यान्वनेकानि भक्ष्याणि विविधानि च । यथा समर्पयेत्
 भक्त्या वित्तशायं विना सुत ! । रात्रौ जागरणं कार्यं
 शिवस्त्राये शिवं जपेत् । शिवधर्मोक्तम् "नारी चोप-
 दरेद्दं दृष्ट्वा मेकाहचतुर्दशीम् । वर्षान्ते प्रतिमां कृत्वा
 शालिपट्टमर्धौ शुभाम् । गोतातुलेपनैर्माल्यैः पीतवस्त्रैस्तु
 पूजयेत् । पूर्वाङ्गमखिलं कृत्वा शिवाय विनिवेदयेत्" ।
 कृष्णदादशिव्रतं वराहपुराणम् "एकभक्तेन नक्तने तथैवावाचितेन
 च । उपवासेन दानेन न निर्हादशको भवेत् । मा-
 र्गशीर्षस्य मासस्य श्रुतं सर्वं तस्या बुध ! । अन्नीयान्मा-
 र्गमास्त्रेण कुर्यात्सदृशं व्रती । नामानि देवदेवस्य
 केशवस्य दुधक् पुष्पकम् । कृष्णोऽनन्तोऽप्युतसक्री वैकुण्ठो-
 ऽय जनार्दनः । उपेन्द्रो यक्षपुरुषो वासुदेवस्तथा हरिः ।
 योगेशः पुण्डरीकाक्षो मासनामान्यनुक्तमात् । विष्णुध-
 र्मोत्तरोक्तम् "मध्यन्तु समतीतादां द्वादशी या भवेन्-
 न्द्रप ! । ततः प्रभतं कर्तव्यं व्रतमेतदुपोषिता । द्वाद-
 शीषु च कृष्णासु नाम कृष्णस्य कीर्तयेत् । तेनैव नाम्ना
 कर्त्तव्यौ जपहोमौ तथैव च । तिलैर्निवेदनं कार्यं
 होमः कार्यस्तथा तिलैः । पौष्पान्तु समतीतायां कृष्णा
 या द्वादशी भवेत् । तस्यां व्रतावसाने तु तिलान् दद्याद्
 द्विजातिषु । सुवर्णञ्च महीपाल ! रक्तवस्त्रं तथैव च ।
 मन्त्रमरमिदं कृत्वा व्रतं मनुजपुङ्गव ! । तिर्यग्गोनिं
 न चाप्नोति स्वर्गलोकञ्च गच्छति । यावज्जीवं व्रतमिदं
 यः करोति समाहितः । न स दुःखमवाप्नोति नारकं
 मनुजोत्तम ! । यत्नं वैतरणी दुर्गां क्षुरधारा सपयंता ।
 पापानां यातना यत्नं तस्मात्सो म गमिष्यति" ।

कृष्णव्रत पञ्चपुराणम् "एवादास्यां तु नक्ताशी मञ्चुर्जं विनिवेद

येत्" । विद्यायेति शेषः "कृत्वा मन्त्रे च सौवर्णं स
 विष्णोः पदमाश्रुयात् । एतत् कृष्णव्रतं नाम कल्याणे
 सुखलाभकम्" ।

कृष्णपौष्ठीव्रतं भविष्योत्तरोक्तम् । "कृष्णपौष्ठां प्रयत्नेन कृत्वा
 नक्तं विधानतः । मासो मार्गशिरस्यादावशुमानिति
 पूजयेत् । विधिवत् प्राप्य गोमूत्रमनाहारो निशि स्ना-
 पेत् । अतिरात्रस्य यज्ञस्य फलं प्राप्नोति मानवः" ।
 इत्यादि तदवधिर्वर्षाध्यमिदम् ।

कृष्णाष्टमीव्रतं देवीपुराणम् "कृष्णाष्टम्यां विधानं वै निश्चिखं क्रि-
 यते यथा । क्रमेण मे तथा ब्रूहि तत् कर्त्तव्यं सुरे-
 श्वर" । ईश्वर उवाच "हेमन्ते त्वय सम्प्राप्ते मासि
 मार्गशिरि तथा । नक्तं कृत्वा शुचिभूत्वा गोमूत्रं प्रा-
 शयेद्विभि" । नक्तं कृत्वा नक्तमनुकल्पम् "आहरेद्वाशनं
 यत्नं यथाशक्तं तथाशयेत् । तेन नक्तं ससृष्टिं प्राशिता
 प्राशितेन च" इति । तेन नक्तं ससृष्टिं प्राशितेन-
 चेति काचित्प्राशितेन कश्चिदप्राशितेनेत्यर्थः । "कृ-
 ष्णाष्टम्यां विधानं वै शङ्करं पूज्य भक्तिः । अतिरात्रस्य
 यज्ञस्य फलमष्टगुणं भवेत् । श्वरेण शङ्करं नाम सायं
 रात्रौ दिश यथा" इत्यादि । तदवधि वर्षाध्यम् "कृष्णा-
 ष्टम्यां चैत्रमासि स्नातो नियतमानसः । कृष्णमभ्यर्च्य पू-
 जाञ्च देवक्यां कुरुतेतु यः । निराहारो जपन्नाम कृष्णस्य
 जगतः पतेः । उपविश्य जपन् स्नातः क्षुतप्रसन्नचित्ता-
 दिष्टु । पूजायाच्चापि कृष्णस्य सप्तवारान् प्रकीर्तयेत् ।
 पापखिन्नी विकर्मस्थान्, नालपेक्षैव नास्तिकान् । प्रभाते
 वास्वना स्नातो दद्याद्विप्राय दक्षिणाम् । भुञ्जीत कृत-
 पूजश्च कृष्णस्यैव जगत्पतेः" इत्यादि । इदं तदवधि वर्षे-
 साध्यम् । भविष्योत्तरोक्तम् । "कृष्णाष्टमीव्रतं पार्थ !
 शृणु पापहरं परम् । धर्मस्य जननं लोके रुद्रप्रीति-
 करं परम् । मार्गशीर्षेऽथ वै मासि दन्तधावनपूर्व-
 कम् । उपवासस्य नियमं कुर्वन् नक्तस्य च व्रती" । सम-
 योसमर्पभेदेन व्यवस्थितो विकल्पः । इत्यादि तदवधि
 वर्षाध्यमिदम् । व्रतान्तरं कृष्णाष्टमीव्रतं दृश्यम् ।
 कृष्णैकादशीव्रतं विष्णुधर्मोत्तरोक्तम् । "एकादशी तथा
 कृष्णा फाल्गुने मासि भार्गव ! । रुन्दोदेवस्य कर्त्तव्या
 पूजा समंभ्रताम्बर । पूजनाच्छन्देवस्य येनायं गुणवर्जि-
 तम् । न प्राप्नोति तथा प्रीतिं गुणवन्तं न संशयम्" ।
 कोकिलाव्रतं भविष्योत्तरोक्तम् । "आषाढपौर्णमास्यान्तु
 सन्ध्याकाले ह्युपस्थिते । सङ्कल्पयेन्नासमेकं ज्ञात्वाप्रीप्रभतं